ڕۆژگاری پیاوان.. چیرۆك: نیکۆلای هایت□ق*.. و: نەژاد عزیز سورمێ

لەو ساڵانەی جحێڵ بووم و خوێنم دەکوڵا، با□□کو ئەوەندەیش پان و تێکسمڕاو نەبووم، بەڵام بەهێز بووم، تفەنگم بەشانەوە بوو، خەنجەریشم لە تەنیشت خەنجەرێ دەبەر پشتێ دابوو، دوو بوون یا سێ بوون لە بیرم نەماون، بەڵام دەمانچەکەم لێرە، لە کەلەکێ بوو.. هەموو دەیانزانی سەر دانانوێنم، بۆیە کە یەکێ دەیویست ئافرەتێ هەڵگرێ لە دوو منی دەنارد. لەوان ڕۆژگارانەشدا کە پیاو ڕۆژیان بوو، ژن هێنان بە قسەی خۆش نەدەچووە سەر.

هاوسێیەکم ئافرەتێکی لە! (ناستان)ێ خۆش دەویست جارێکیان وتی: ـــــ: بڵێ چەندت دەوێ بۆمی ڕاست بکەی شووم پێ بکا؟ وتم ـــــ: سێ دانە لە سەد لیقی□کان و دوو سەد لیقیش بۆ خواردنەوە، هەمووی دەکاتە پێنج سەد لیق و زەماوەند ساز دەبێ.

ڕێککـەوتین ، دوای چەند ڕۆژێ چووینە ناستانێ.. چوار غەریبە هەر گەیشتینە گوندی کارمان لە کار ترازا و ئاشکرا بووین. (بە کچەکەیان وت بە هەر حاڵ دەتڕفێنن!) ئیتر هەرگیز وەدەر نەدەکەوت، براکەی تفەنگی ئامad□ کردو وتی: (بابێن! ک□ل□□یان دوبەدەر دەکەم). یەك دوو ڕۆژان چاوەڕێ بووین، نەهاتە دەرەوە، ڕۆژی سێیەم(شوکری)کە دۆستێکی دڵسۆزم بوو لە ناستانێدا، هات و وتی: هەستن، ئەوان ڕۆیشتن چوونە بلاتییچی بۆ جووت کردن، وتم: ئەدی کچەکە؟ وتی: کچەکەیش! ئەولا باشتر، مێرگێکی لێیە و کەسیشی لێ نییە دەستەوەکەریێ بکا.. ڕاستە براکەی هەروا ئاسان نییە، بەڵام ئەو تەنیایە و ئێمە چوارین..

ڕووەو (پلاتییچی) وەرسوڕاینـەوە و شەراب و عارەقیشمان لەگەڵ خۆ برد، بەسەر ڕێگا و بەر ڕێگادا ڕۆیشتین، تا گەیشتینە سەر کانیاوێکی ژێر دار سنەوبەرێکی بەرز و هەڵچوو، لەوێ چاوەڕێ بووین. کێڵگە نزیك بوو، دەماندیتن خوشك و برا جووتیان دەکرد. وتم: با دەست پێ بکەین عەرەق بخۆینەوە تانیوەڕۆ ئەو کاتەی کچەکە دێ گا□□کان ئاوبدا ئێمەش دەیڕفێنین. بەڵام پیاو شتێکی دەڵێ و لە شتێکی تر هەڵدەنگوێ! شوانێ ئێمەی دی لە ڕۆخ کێڵگەکەدا خۆمان شاردۆتەوە، وەسەر دار سنەوبەرێکی بڵند کەوت و پڕ بە دەنگ هاواری کرد ـــــ: هۆ.. هۆ شەیبان ئاغا (ئاخر برایەکەیشی وەکو من ناوی

شەیبان بوو) پیاو لە دۆڵەکەدان پیاو وو..، خوشکت دەرفێنن، پیاو..
دە...،! بە پیاوەکانم وت: ــــ: کار لە کار ترازا، با وەدەرکەوین:
براکەی کە بینیمانی خۆی ئامادە کرد، داسەکەی بە دارخۆخەکەوە بوو
دەستی دایێ و خوشکی دەپشتە خۆی گرت و هاواری کرد: ــــ: لەکوێ
هاتوون بڕۆنەوە ئەوێ، دەنا وا دەکەم دایکتان سنگتان بۆ بکوتێ!
پاشان بۆ ئەوەی لێی نزیك نەبینەوە بەرد بارانی کردین. ئێمە
دەچووینە پێشێ و ئەویش بەردی دەهاوێشتن هاوارم کردێ: ــــ: دەبێ
ئەم کارە مەیسەر بێ، ئەگەر ئیشەکەیش پەیوەندی بە گریانی
دایکانەوە هەیە ئەوا من لە تۆ بە جەرگ ترم داسەکەت فڕێدە و بڕۆوە
سەر کاری خۆت، خوشکیشت بۆ شوێنێکی ناخۆش نا بەین، دەیبەینە شار.
قیژاندی: ــــ: بۆ دواوە! دەنا سەرتان پان دەکەمەوە! دیار بوو
هاوڕێکانم شەقاویان کورت بوون و نەختێ سڵەمینەوە، بەڵام من
نەوەستام، دەستێکم لەسەر خەنجەر و ئەوی تریشم لەسەر دەمانچە
بوو.. بانگم کرد: ــــ ــــ: ئەگەر مەسەلە، مەسەلەی سەرپان
کردنەو□ بێ، وەرە پێش ح□□□زادە منەتت نەبێ، تەکانم دا بیگرم
داسەکەی بەسەر سەرمدا هەڵاوێت، ئەگەر خۆم نەدابووایە لاوە، زۆری
نەمابوو بمکا بە دوو لەتەوە، بەڵام دەستی هەر بریندار کردم، لێرە
لە بازوومان پارچەیێکی لێ داماڵی تاکو بردی□وە سەر ئێسقان ئیتر
دەستی چەپەم نوقستان بوو. بەدەستی ڕاستم ملم گرت و دامهێنایەوە و
هەندی لەنێبێ لە عاردم دا، ئەو کات من خورت و بە هێز بووم بە
جۆرێك، دەمگرت و نەمدەپاراست..! کڵاوەی چۆکم لە زەوی گیر کردو بە
دەستە ساغەکەیشم شواڕکێکم دەست دایێ و بەربوومە سەری و
قەوارەیێکی هەندەم تێ کرد. شوویتکیشم کردەوە و پێمان لە دار
سنەوبەرەکە بەستەوە و برینی سەریشیمان پێ تیمار کرد، وەك عەمامە
لەسەرمان ئاڵاند. ئاوڕێکمان لە دەورو بەرمان دایەوە، تەماشا
دەکەین خوشکەکەی ڕای کردووە، لەو کاتەدا تێی تەقاندووە کە ئێمە
خەریك بووین حیسابمان لەگەڵ براکەی پاك دەکردەوە.. »ئەدی
ئێستا؟!« بەسەر زاوای جحێڵم دا قیژاند: ــــ: ئەرێ تۆ چی؟ مەڕی؟
لەعنەت لە شیرت چاوت دەکوێدا بوو؟ ئەم لاو ئەو لای بۆ گەڕاین، لە
ناو چەند درەختێکی تازە هەڵچوودا دۆزیمانەوە، برۆی وێك
هێنابوونەوە بەبێ دەنگی لێی ڕاکشابوو.. هەڵمان کوتایە سەری،
ڕاپەڕی و لە گەڵمانا کەوتە شەڕ، ئەو تەنیا بوو ئێمە چوار بووین،
لەگەڵ ئەوەشا گێژی کردین.. بەڵام ئێمە کەزیمان گرت و ئیتر نەرم
بوو. به‌پێشە خۆماندا بەرەو کێڵگە بۆ لای براکەی.. دیار بوو براکەی
د□پ□□ایەوە: ــــ: لێم گەڕێن با بڕۆم، بەڕهڵڵام کەن حاڵم
پەرێشانە، جێم مەهێڵن لێرە بەو سنەوبەرەوە بمرم.. به‌زه‌ییم پێدا
هاته‌وه، بەرەڵڵامان کرد.. کە لە دارمان کردەوە، وەك بەرزەکی

بانان تێی تەقاند و گاسن و خوشك و هەموو شتێكی لەبیر كرد و بەناو
د□□ك□دا ئاوا بوو.. بانگی بووكێم كرد: ـــــ: هەستە دەی، هەستە
خانمی بەڕێز
وە گەڵمان كەوە تاكو ببیتە ژنی ئەو (قۆزە)! ـــــ: ئا، هی ئەوەی
دوو تاڵە مووی لە ڕوومەتان شین نەبووە؟ تفووو (تفێكی تێ كرد) شتی
وا هەرگیز نابێ، هەهەی ببم بە ژنی؟ ههێی..! هەڵمان كوتایە سەری و
بردمان بەسەر گردەكەمان خست، بەڵام نەدەڕۆیی، كەزی ئەستوور بوون،
نیوەمان دەركێشان، كەچی چەقی بوو نەدەڕۆیی. پاشان خستمانە سەر
شانمان، ئەو بەپێ ئەم بە دەستی، چوار دەستە هەڵمان گرت و
گەیاندمانە (دیگینگ□ق ئازماك).
پێش ئەمە، زۆری ترم ڕفاندوون، بەڵام وەك ئەمەم نەدیوە و نەدیوە،
چ لە بارەی هێز و تاقەتەوە چ لە بارەی عینادییەوە، ئێسك ساغ، تێك
چەقیو، ئەگەر باسی شتی دیكەیشی نەكەین ئومێدم وایە كاكاغە ئەم
سەرشێتی و كەف و كوڵە نەبینی! لە دارستانەكەوە بەرەو (گرۆختنۆ)
شۆڕبووینەوە. لەو بڕوایەدا بووم براكەی لەگەڵ چەند كەسێك. بە
دوامانەوە بن، بۆیە ڕێگای خۆمان گۆڕی و لە باتی ئەوەی بەرەو
(دۆفلن) بڕۆین، بە پێیان بە ناو دارستاندا كەوتینەڕێ. زۆری
ماندوو كردین، ئێمەش دامان گرت و ڕامانكێشا هاوەڵكراس و
ماوەڵكراسی تیزماڵ تیزماڵ ببوو. كابرای زاوا یەك بە خۆی هاواری
كرد! ـــــ: با وازی لێ بێنین، جێی بێڵین! كورە خۆ ئەوە ئافرەت
نییە دڕندەیە!! ـــــ: بیگرە! ئەوە نێچیری خۆتە! دەتەوێ وازی لێ
بێنین لە دوایدا پێمان بڵێن پێی نەوەستان؟ پاشان شۆڕ بووینەوە،
شۆڕ بووینەوە تا ڕووباری (گرۆڤۆتنۆ) دەبێ لە ڕووبار بپەڕینەوە جا
بە (حەمامی بۆ نارد) بەرەو (دۆڤلن) بڕۆین.. دەبێ لە ڕووبارەكە
بپەڕینەوە، بەڵام چۆن؟
ڕووبار شێلووە و وەك شێتان كەفێ دەكا و تیژ تێدەپەڕێ، پردێك
هەیە، بەڵام لە گوندی□ و بۆ ئێمە نابێ و پێویستە بەهەر جۆرێكیش
بێ لێی دوور بكەینەوە. لە خۆمان ڕا نەدی بپەڕینەوە، هەستاین
گەڕاینەوە زیاتریش لەبەر ئەوەی چونكە هەردوو یارمەتیدەرەكەمان
ڕازی نەبوون بپەڕینەوە، دیار بوو ڕووباریان ترسناك دەهاتە پێش
چاو، ئافرەتەكەیش قوڕس بوو و نەیشی دەویست لە خۆڕا خۆی باوێتێ..
بە كابرای بە حیساب زاوام وت: ـــــ: بیخەرە سەر پشتم جوانە
جوانە.. بەڵام نە هەندە باڵای بەرزە كابرا بە ملیشی ڕاناگا، ئەدی
چۆنی هەڵگرێ و بیهاوێتە سەر پشتم.. بانگم كرد: ـــــ: داوەرەوە،
داوەرەوە.. با سواری سەر پشتت بێ.. داهاتەوە، بەڵام ئەم سواری
پشتی نەبوو، هەوڵم دا بیخەمە سەر پشتی، بە دەستێك هێزم پێ نەشكا
قاچی لەزەوی چەقاندن و لە جێی خۆی نەبزووت.. خەنجەرم هەڵكێشا بۆ

سـنگم بـردوو هـاوارم کـرد: ــــــ: هەر ئێسـتا خـوێنت فڕ دەکەم!، خەنجەرەکەم نەختە نەختە پـاڵ دا خۆی داهێنـا یەوە، زیـاترم پـاڵ پێوەنا، زیاتری خۆ داهێنا یەوە تاکو کەوتە سەر پشتی زاوا، هەڵیگرت و یەکسەر بۆ ناو ئاو. دەستم دەئەوکێ ناو بە سەرمدا قیژاند: ــــــ: بڕۆ، ئاوڕان مەدەرەوە، من قاچەکانی دەگرم.

ڕۆیی، ڕۆیی تا کەوتە ناو چاڵێك و دەنێو ئاوێکی شێلوودا نقووم بوو، ئافرەتەکەیشی لەگەڵدا بوو.. ئیتر لە گۆرەویەکانی زیاترم لە دەستدا نەما، هاوارم کرد! (ئەی هاوار هەی..!! بووکە شۆخ ڕۆیی!)، خۆم لە ئاوەکەدا نقووم کرد هەر گرتم و نەمگرت کوێر بووم چم نەدەدی، ئەمن لە ئاوێ ناترسم، بەڵام نە ئاخر ئەوە ئاو نەبوو، تێکەڵەیێکـی ترسـناك بـوو لە تیشەبەرد و ڕەگ و ڕیشەی درەختـان، هەندێك لە سکت ڕادەچوون، هەندێکیش لە شانت، هی وایش هەبوو وە ڕانت دەکەوتن و بانگلۆزیان دەکردیەوە، جا پیاو خۆی بپارێزێ یا یەکێکـی تـر، ئـاخ خۆزگە بەدوو دەسـتان دەبـووم، بەڵـام نە بە دەستێکم؟؟ قاچی ئافرەتەکەم گرت، بەدەستی نا بە ددانم گرتن، بە دەستەکەیشم ڕەگە دارێکم گرت و تا کەنار بە سەریدا ڕۆیشتم.. دوو سەعات بوو نەمان دەتوانی قسە بکەین لاڵ بـبووین، شین هەڵگەڕا بووین ل□ بەر مانگەشەوێ.. نیوەڕۆ بوو کە لەگەڵ براکەی پێکوەرهاتین و بە دوای ئافرەتەکە کەوتین.. خۆر ئاوایێ هێناما نەوە، ئەوی تر ل□ بەر مانگەشەودا بوو. هەر دانیشتین و دانەنیشتین، وتم: ــــــ: هەستن با بڕۆین! ئافرەتەکە قیژاندی: ــــــ: ئەمن بێرەدا سەر ناکەوم، باشتر وایە دەئاوێم باوێن! وەرم گێڕایەوە وتم بە خۆشی قسەی لەگەڵ بکەم: ــــــ: هەستە ئامینە، بەخۆشی هەستە، نا بێ چی دی خۆگران بکەی، مادام ئێمە تکات لێ دەکەین نا بێ چی دی خۆت گران بکەی..

ــــــ: نە!.. هەرگیز، برایەکم هەیە لە (دراما)، ئەگەر پێی بڵێم بە لـیرانت خەنی دەکا، لێم گەڕێ نامەوێ شوو بەوە بکەم.. لێم گەڕێ. کابرای زاوا دانیشتبوو بەترسێکەوە چاوەڕوانی دەکرد وتم: ــــــ: هەستە، بە مێردت دەدەین، ئەوەتا شۆڕەسوارەکەت ئەوەتا!

ــــــ: ئەو (شۆڕەسوارەم!) ناوێ جا لێم گەڕێ: لێرە دەمرم.. لە جێی خۆم نابزووم! دەمانچەکەم هەڵکێشا لوولەم تێ کردو وتم: ــــــ: هەشتم کووشتوون، تۆش دەبیتە هی نۆیەم، جا ئەگەر دەرحاڵ ڕەپێ نەبی و نەڕۆی، کـوژراو هەشتـن تۆیـش نۆیەمیـن. بە نـا بەدڵی هەسـتا یەوە.. ڕۆیشتین.. ڕۆیشتین تاکو دەمەوبەیان، سەیر دەکەم! (بۆنار)مان بەجێ هێشتووە و گەیشتووینەتە خوار (کریفۆبیلۆ) و ڕوومان لە (دۆفلن) دایە. بە درێژایی شەوێ بەسەر ڕێگاو بە بەر ڕێگایش بە گوزەرگای بەر تەسك و بەناو د□□ك و داڵدا ڕۆیشتووین، جل و بەرگمان پاتاڵ پاتـاڵ ببـوو دەتگـوت بەنـاو دارھەنەی پەڕەکەردا ڕۆیـیـون پـارچەی

بەساغی نەمابوو، بە ئەمەیش بە کراس و شەڵوار بەهەر حاڵ، بەڵام چۆن لێ بگەڕێین کە ئەو بەم چۆشنە بەشاریدا تێبپەڕێ؟ بە زاوام وت: ـــــ: هەستە بەڕێ دەستە جلکەکی بۆ بهێنە، با خەڵکی (دەفلن) بەم شێوە نابەروەکەی نەبینن. جودای کردەوە و وتی: ـــــ: باشە، بەڵام لەمان گەڕێن تاوە بەتەنێ بین یەك دوو جار خۆ لەلك بسووین بەڵکو ئەوە خوایە تەزێ دەبی نەرم دەبێ. وتم: ـــــ: باشە! ڕێیشتن و ڕۆیشتین، قۆڵفەی پشتەندەم کردەوە و هاوارم کردنێ: ـــــ: ئەوە دەپێشدا بڕۆن، من نەختێ تەنها دەبم. ڕۆیشتن، منیش مامەوە چاوەدێریم دەکردن: جارەکیان لەسەر ڕێیە وەستان، کابرا دیار بوو شتەکی پێ وت و بەرپێ یەکی دایە و لە عاردی دا، خۆی هەڵداسەرێ لاقی گرتن و دەستی کرد بە یاری لەگەڵیا، ڕووی لەگەڵیا خۆش بوو، بەڵام ئەو ڕانەدەوەستا، نەختێ لاربوونەوە و بەرەوپێش چوون،زاوا یا دوو یا سێ جاران بە تەواوی نازانم خلەر بووەوە… وەك هەموو جارێ، گەر کەری ئەو بارەی نیت بە چی خۆتی دەدەیتە بەر.. گەیمەوە ئەوان و ڕۆیشتین، کابرام نارد جلکەکان بێنێ، من و ئامینەش لەوە لەسەر ڕێی (دەفلن) دا چاوەڕێ بووین چاوی لە چاوی بڕیم و وتی: ـــــ: بۆ چی دەمدەیتە ئەو گولەی پیسم بکا..؟ شووی پێ ناکەم، ناچمە دەفلن… وتم: ـــــ: دەچی و دەشچی! پارەی هێنانتم وەرگرتووە.. ـــــ: ئەگەر مەسەلەکە پەیوەندی بە ماڵ هەبێ: ئەوا برایەکەم خۆنیت دەکا بەلیرەی زێڕ بەرامبەر بەوەی تێیش وازم لێ بێنی.

وتم: ـــــ: لێ ڕاست قسەی من زێڕ ناکا هیچ، دەبێ بچی!

ـــــ: لەکێ تۆ، نەك هەر بۆ دەفلن، بەڵێ بۆ ناو دەریاشدا دەچم، بەڵام لەگەڵ ئەودا ناچم! خودایە ئیش چییان بەسەر دێ؟ چی بکەم؟ گرییەکە بۆ خۆی، ڕاستە ئافرەتەکم لێ مامێیە، بەڵام نە ئەمەیان ژنەك و نیوە، سپییە دەڵێی شیرە، چاوی وەك خەنجەرێ دەبڕن، بەڵام مەمکی ؟، مەمکی برایمە تەنوورە تەنوورا!! ـــــ: هەویرەکەی پەوەدە و بیخۆ! بانگی کرد: ـــــ: دەتەوە؟ هەر ئێستا! ئەو کاتە خۆتا بۆ خۆر گەڕایەوە.. بە پێش خۆم دا بە کەڵگەکە، خۆمان لە گۆشەیەك داخزاند و یەکتریمان لە ئامێزە گرت، پەلەگیای پێوە نەمابوو، هەموومان شەلا، بەسەرمدا هاوار کرد: تا ئێرە بەسە! ئێی ئێستا؟ بیبەم؟ لەبەر برادەرەکەم شەرم دایگرتبووم..(نایبەم).. دەڵکەمی لە ناخەوە پێکا.. هەستم کرد پەشیمان بوومەوە چاوی دەمن بڕیبوو لەی پرسیم: ـــــ: لەگەڵ تۆ دێم، وا نییە؟ دێم لە نێوان دوو ئافرەتدا، بوو بە دوو لەتەوە، لەو حاڵەتانەدا دەتەوێ دوو دەست هەبن، یەکیان بە شەرەف ئەوی تریش بە زەوق و ڕابواردن: بەڵام دەبی من یەکەکە، ئەوەندی دابەشی دەکەم، ئەنجام هەر دەبێ دەمێنێتەوە. بەرەو شەرەفم هاوەت و وتم: ـــــ: لەگەڵ من نایە! هیچ چارێ نییە دەبێ لەگەڵی

بچی. هاواری کرد: ـــــ: لەگەڵی ناچم! ـ
ـــــ: دەبێ لەگەڵی بچی!! ـــــ: ئەمە نابێ..! دیار بوو خۆیشی بە ڕاکردن ئامادە کرد بوو، کە نیگامان لە یەکدی چەقی و تێکانیدا، خۆم بە زەوی دادا و پاژنەی پێم گرت: بواری ئەوەی نەدام خۆم پێ ڕابگیرێ و کۆل ببمەوە، وەك ڕەشەبا وا بوو: وەردەچەرخایەوە و دەردەپەڕی، بەسەر دڕك و چەقەبەردان ڕایدەکێشام… بەڵام من وەك کسەکانم لە پاژنەیەوە گرتبووو وازم لێ نەدەهێنا، تاکو ساتمەیەکی بردووو کەوت. کەفی دەردا بووە سەر زاری، منیش ماندوو بووم.. دانیشتین پشوویێ بدەین، پێم وت: ـــــ: ئێستا دەڵێی ها؟ ـــــ: هاواری کرد.. دەستم دەبەر پشتە نای، تەسلیمی تۆ بووم.. پاشان کابرا هاتەوە.. دەورەماندا و بەرەو دەفلن کەوتینە ڕێ. دەبووایە لە پردەکەی سەر ڕووباری بپەڕینەوە ئینجا وەك دەڵێن لە ماڵێ بین، ئەمەش مانای وایە بەمرازی خۆمان گەیشتین.. ئەوەم بە خایاڵدا هات، تێ هەڵکەم گەرانی بەڕەم، کاتێك بوو بە گەرانی نەبووایە بە چیدی دەستی نەدەدا. لە پردەکە نزیك بووینەوە شتەکمان لە ڕاپەڕی و هاواری کرد: ـــــ: بووەستن! دەنا وەدەکەم دایکتان خۆڵ فرمێسکتان بە ببارێنێ! لوولەی تفەنگەکم دی، هەر (دە) هەنگاوان دوور دەبوو، ئاگاداربن.. سەرەکی بەستراوم دی زانیم براکەیەتی، زانیبووی لەو ڕێیە زیاتر، چ ڕێی دی ناچێتەوە (دەفلن)، بۆیە لەرێ لە دەم ڕووبار لە ژێر پردەکەدا چاوەڕێی کردووین. کە هاوڕێکەم بەو کەین و بەینەی زانی، دیار بوو لە پشتم دەڕۆیشت، پاشان لەو سەر ڕێیەدا شۆربووەوە و خۆی لە پەنایەك نا. من لە ناوەڕاستی ڕێگا بووم، دەستەکم بەستراوە، دەمانچەکەشم لە بەر پشتێیە پێش ئەوەی دەستی بە ببەم ئەوە دەزانم بە تفەنگەکەی کارم لە کار دەترازێنێ.
ـــــ: نەجوولێیەوە! دیار بوو براکەی هاواری کرد و بەرەو ڕووی منیش هات خوشکەکەی بباتەوە، لوولەی تفەنگەی بەرەو ڕووی منە.. لەو کاتەدا کە بەوا دەکا، خوشکەکەی، کە لە نزیك منەوە بوو خۆی دامەپێش. ئەو خوشکەی کە بە درێژایی شەو بەدوای خۆم ڕاکێشابوو، پارچەیەکی لە جلکان بە سەلامەتی نەمابوو، تەکان بدا و بێت لە پێشم بوەستێ و بە خودی خۆی بمپارێزێ؟ بە دەستێ ساغەکەمم لە ناو قەدەم دا گرت و هاوارێکی براکەیم کرد: ـــــ: تاقە هەنگاوێکی تر باوەی خوشکت دەڕووباری داوەم! ڕووباریش چ ڕووبار لە ژێرمانەوە خوێنی دەکرد.. وای لەو کارەساتە! لە جێی خۆیم چەقاند.. بە دواوە.. بە دواوە خوشکەکەیم دەدەستی دابوو توندم گرتبوو بەرم نەدەدا. بەسەر پردەکە تێدەپەڕیم، ئەویش تەماشای دەکردم بە ئەوەی بەدوام بکەوێ یاخود تەققەم لێ بکا، لەو ساتەدا ئەو مرۆڤەم وەك مۆمیایە، یا مرۆڤێکی لە شەمەی دەهاتە بەرچاو، سپی ببووەوە، وێنەی سەنەمێك لەی

دانیشتبوو تفەنگەکەی فڕێ داو دەستی بە چاوان وە ناو دەستی کرد بە
گریان.. پیاوم نەدیبوو بگری، ئەوه دیتم..هاتم سەرم بگەڕێمەوە و
خوشکەکەی بدەمەوە، بەڵام نەم کرد.. تۆ شتێکت دەوێ کەچی دەسەڵاتت
بەسەر شتێکی تردا دەشکێ و لە پاشان هی سێیەم و چوارەم دەکەی. بەم
چەشنە بردمانە دۆفلن، لەوێش یەکسەر بۆ لای شێخ، لێی مارە بکا..
شێخ لێی پرسی: ـــــ: تۆ ئەو کابرایەی بە مێردت قبووڵ دەکەی؟
ـــــ: نامەوێ!
شێخ وتی: ـــــ: بە ڕاستی تۆ ئافرەتێکی قایمی، لە باڵ یەکیان
دەرهێناوە کەچی ئەو هەر سوورە لەسەر قسەی خۆی.. بیبە شەیبان
بیبە! لە دارستانێی ب□□□□اکە. با لەگەڵ دڕندان دابێ بەڵکو هۆشی
بێتەوە سەر.. ئیتر کاری لە کار ترازاو لێکمان مارە کردن..
دەپرسی: شەیبان داخۆ لە دوایدا بەچی گەیی و چی لێ هات؟ دوو مانگ
بوو یا سێ، پیکەوەیان گوزەراند جارێکیان بە ژنەکەمی وتبوو: دە
یاڵڵا (لەیلا) خوشك! با بڕۆین لەگەڵ خۆم بەرە گەنمەشامیان لە
بێستانێ بچێنین، حەزم لێیە فێرم بکەی داخۆ گەنمەشامی چۆن
دەچێندرێ.. مێردی ئیزنی دابوو (پێش ئەوجاری ڕێی نەدەدایێ) ڕۆیی
لەگەڵ ژنەکەی من فێری بکا گەنمەشامی چۆن دەچێنرێ.. لەدوایی دا
ژنەکەی من گەڕایەوە و، ئەو نەهاتەوە.. ڕووبار و ڕووبار ڕۆیشتبوو
تا گوندەکەیان.. پاشان لە دووی ناردم بچم لێی بدوێین..، چووم..
پێی وتم: لە کۆڵ ئەو زار بەلیکاوەم بکەرەوە، با تەڵاقم بدا هەرچی
دەڵێی ئامادەم. لێم پرسی: جا کە ئەوەم کرد چیم دەدەیێ؟ وتی: دوو
لیرە و پارچە چەرمێك بۆ پێتاوان، بایی سێ جووتە بەڵەکپێچانیش
مەرەزت دەدەمێ، وتی:ـــ کەنگێ ئەوەت کرد هەموو شتێك ئامادەیە.
گەڕامەوە (دۆفلن)، کابرام گرت و پێم وت: ئەگەر یەخەی ئەو ژنەی
بەر نەدەی ئەوا بچیتە پەڕەکەی ئاسمانێش بۆ تۆ نابم!.. ئێستاش
ئەگەر هەر حەزت لێی بێ ئەوا دەبێ جاری پێشوو چۆنمان ڕفاند
بیرفێنینەوە. بە ترسێکەوە وتی: نا نا نەکەی، هەرگیز: گەر تا
دەشمرم بێ ژن بم دووبارەی ناکەمەوە. وتم ـــــ: مادام ئیشەکە وایە،
بەرەڵڵای کە، یەکێکی دڵ نەرمترت بۆ هەڵدەگڕین، کە ئەوەندە
ک□ل□رەق نەبێ و لە گەڵت بژی.
ـــــ: ئەمجارە چەندت دەوێ؟ ـــــ: سێ لەو (سەد لیقی) یانە و دووسەد
لیقیش بۆ خواردنەوە، هەمووی دەکاتە پێنج سەد لیقی. وتی:ـــــ باشە
دەتدەمێ، بڕۆ بەو هارەی بڵێ نامەوێ.
ـــــ: پێویست بە پێ گوتن ناکا، لەگەڵم دێیە ناستان لەوێ با شێخ
لێکتان بکاتەوە، پاشان چی بە چاك دەزانی دەیکەین. چووینە ناستان،
شێخ لە یەکتری جوودا کردنەوە و تەڵاقی دا، پاشان یەکی دیمان بۆ
هێنا، ڕفاندمان، بەڵام نەك وەك ئەوەی پێشوو، هەر کەزیمان گرت و

نەگرت کارەکە مەیسەر بوو، ئەویش دوو لیرەکە و ئەوەی لەگەڵی گووتبووم دایمێ.
زۆرم ئافرەت ڕفاندوون، بەڵام تەنها ئەوەیانم کەوتە بەردڵ، ئافرەتێکی ئازا، هەر نزیکی دەبیو□و□ دەبینی لە ژن زیاترە.. ئێستاش بیری دەکەم.. بەداخەوە..! بەڵام ئەدی پێم نەوتی تۆ شتێکت دەوێ کەچی دەسەڵاتت بەسەر شتێکی تردا دەشکێ، پاشانیش هی سێیەم و چوارەم دەکەی…؟.

() □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ (*) لــه ژمــاره 2 ی گۆڤــاری (الاداب الاجنبية)ی سوورییەوە کراوە بە کوردی .
لینکی بابەتەکە بە ئینگلیزی:
https://momaanglichanka.com/2021/05/29/when-men-were-men-by-nikolay-haitov

---

ژیانی پاریسیەکان.. نیهاد جامی

ئێمە چۆن سەیری کتێبی ژیاننامە دەکەین؟

کاتێک کتێبێک لەبارەی ژیانی نووسەرێک یان هونەرمەندێکی کورد دەخوێنینەوە، لەدەرەوەی گێڕانەوەی ژیان وەک چیرۆکێکی بەدوا یەک هاتوو ئێمە شتێکیتر بەدی ناکەین، ئەوەش گرفتی نوسەری ژیاننامەیە، دەیەوێت وەک گێڕانەوەی چیرۆکێک کتێبەکەی بنووسێت، سەرەنجام ئێمە نە ژیاننامە دەخوێنینەوە ، نە چیرۆک، پرسیارەکە ئەوەیە بۆچی؟
کاتێک کتێب وەک ژیاننامە سەیر بکەین، نامانەوێت چیرۆکێکی تۆبۆگرافی بخوێنینەوە، لەکاتێکدا ئەوە ژیاننامەش نیە، چونکە نوسەر وەک گێڕەرەوەی ژیانی مرۆڤێک دەدوێت کە ناتوانین بزانین لەکوێ سنوری راستی و خەیاڵ لێکتر جودا دەکرێتەوە، هۆکارەکەشی میتۆدی کارکردنە، کە نووسەر نایەت لەهەموو ئەو مرۆڤانە نزیک ببێتەوە کە بەشێکن ل□□□ابردووی ژیانی ئەو مرۆڤەی ئەو لەبارەیەوە دەدوێت، ئەوسا دەتوانین لەئاستی کولتوریی و کۆمەلایەتی ئەو مرۆڤە بناسین، سەرباری پەیوەندی ئەو بە دنیاوە، ئەوە وایکردووە کاتێک کتێبی ژیاننامە بەمشێوەیە نەنووسرێت هێندەی وەک چیرۆکێکی دوور لە بەڵگەنامە و فرە بۆچونی بگێڕدرێتەوە، ئیتر کتێبەکەش بەها یەک

لەدنیای خوێندنەوە وەدەست نەهێنێت، ئەمە بە ئەوەی خەوشەکانی خۆمان بناسین، هەوڵ ئەدەین باس لە کتێبی نووسەرێکی تایبەتی ئەو بوارە بکەین کە چۆن کار دەکات، بە تایبەت لە کتێبێکیدا باس لە شێوازی کارکردنی دەکاتی لەسەر دوو کتێبی ژیاننامەدا، لێرەدا پرسیارێک کە ڕووبەڕومان دەبێتەوە ئەوەیە ئەمە دەتوانین چی لەو کتێبەوە بخوێنینەوە؟

ئەو کتێبە لە بنەڕەتدا قسەکردنە لەدوو کتێبی تری نووسەر، کتێبەکان بریتی بوونە لە سەر ژیاننامەی هەردوو نوسەری فەڕەنسی بیکیت و بەڤوار، ئەو کتێبەی ئەمە لێرەدا تیشکی دەخەینە سەر، قسەکردنە لەسەر چۆنیەتی نووسینی ئەو دوو کتێبە و دۆخی فەڕەنسای ئەو ڕۆژگارەو چۆنیەتی بیرکردنەوەی مرۆڤی فەڕەنسی و جیاوازی ئەو مرۆڤە لەگەڵ مرۆڤی ئەمریکی، بەو پێیەی نووسەر لە ئەمریکاوە هەمیشە سەفەری پاریس دەکات.

ئەو سەرەتا کاتێک لەبارەی بیکیت دەیەوێت کتێبێک بنووسێت و چەندین جار سەردانی دەکات، ئەوانەش دەبینێت کە ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ پەیوەندیان بە ژیانی ئەو نووسەرەوە هەیە، لەو ڕۆژگارەدا بەهیچ جۆرێک پلانی ئەوەی نیە کە کتێب لەبارەی سیمۆن دو بەڤواریش بنووسێت، هەڵبەت ئەو دوو نووسەرە ناکۆکیەکی زۆر لە نێوانیان هەبووە، بە تایبەت ئەو کاتەی سارتەر سەرنووسەری ڕۆژنامە دەبێت وبەقسەی زۆرینە بەڤوار زۆربەی کارەکانی ڕۆژنامەکەی ڕایی کردووە، کاتێک بیکیت چیرۆکێک دەنێرێت بڵاو دەبێتەوە، لەناردنی بەشی دووەمی سیمۆن ڕەتی دەکاتەوە کە بڵاو بکرێتەوە، بە بیانووی ئەوەی ڕۆژنامە شتی گرنگتر هەیە لەو نووسینە بڵاوی بکاتەوە.

نووسەری ئەو کتێبە دەردر بەر باس لە تەواوی سەفەرەکانی دەکات، چیرۆکی ئەندێشە و جێهێشتنی دوو مناڵ و هاوسەرێکەی و هەندێکجار ئەوانیش لەگەڵ خۆیدا دەبات، ئازاری ژورە ساردەکانی پاریس و کارنەکردنی گەرمی، هەندێک کات شکانی پەنجەرەو هاتنە ژوورەوەی هەوای سارد، لەپاڵ ئەو ڕاستگۆییەی مرۆڤی فەڕەنسی کە ڕاستەوخۆ داوای سەکسی لێ دەکەن، تەنانەت بیکیتیش دەیەوێت لەگەڵی بخەوێت، بەڵام بەهۆی ئەوەی هاوسەری هەبووە بیانوەکەی بە هەموویان هەر ئەوە بووە، لەوەدا ئاماژە بە ڕاستگۆیی فەڕەنسی دەکات، کە وەک ئەمریکی نین ڕێگایەکی ئاڵۆز بگرنە بەر تا داواکاریەکیان ڕا بگەیەنن.

کتێبەکە چەندین ساڵ لەژیانی ئەودا دەبات، کاتێک کتێبەکە چاپ دەکرێت، لەدوو ئاستدا تووشی نائومێدی دەبێت، لەلایەک ئەوانەی خۆیان بە بیکیتیەکان دەناسێنن، دژایەتی خۆیان بە کتێبەکە ڕادەگەیەنن، لەلایەکیتریش بەو پێیەی ئەو مامۆستای زانکۆیە، بۆیە

ئەو دامەزراوە هەمیشە دەیخاتە ژێر فشارو هەڕەشەلێکردن، ئەوە سەرباری گۆڕینی چەندین دەزگای بلاوکردنەوە، بەهۆی ئەوەی لەکاتی وادەی خۆی بەڵێنەکانی بۆ تەواوکردنی کتێبەکە ناگاتە سەر، کە بەشێکیان پەیوەندیان بە خۆ ونکردنی بیکیتەوە هەیە، گرفتێکی تریش دوای چاپکردنی ئەوەیە، بیکیت لەکاتێکدا چاوەروان بوو ئەو کتێبی تری لەبارەوە بنووسێت، کەچی دەبینێت کتێب لەبارەی ژیانی دوژمنە سەرسەختەکەی دەنووسێت سیمۆن دو بۆڤوار.
کتێبەکەی لەبارەی بۆڤوار بەدوور نیە لەهەمان کێشەو گرفتەکانی کتێبەکەی پێشووی، بەهۆی ئەوەی لەلایەک دەبینین سیمۆن سەرباری کارکردنی وەک فەیلەسوفێک، بەڵام لەڕووی سایکۆلۆژیەوە مرۆڤێکی توڕەیە، تا دەگاتە ئەوەی لەیەکێک لەدیدارەکاندا کە قسەکان تەواو دەبێت و ئەو لەناو دەرگا وەستاوە قسە دەکات، پالێکی پێوە دەنێت تا بڕوات، لەروویەکیتردا قسەکردنی لەسەر بابەتی هاوڕەگەزبازی و بوونی پەیوەندی لەگەڵ ژنێکی هاوڕێی بەناوی سەلقی، گەرچی تەنیا وەک ماچکردن و هەندێک نزیک بوونەوە ناوی دەبات، ئەمە لەو کتێبەدا زۆر لایەنی نەزانراوی ژیانی خانمی فەیلەسووف دەناسین لەنهێنی پەیوەندی ژیانی ژان پۆل سارتەر و بوونی پەیوەندی ئەوینداری سیمۆن لەگەڵ کەسانیتردا، بەڵام وەک خوشکەکەی باسی دەکات سیمۆن بەسنور ڕاستگۆیە لەگەڵ ژیانی خۆیدا.

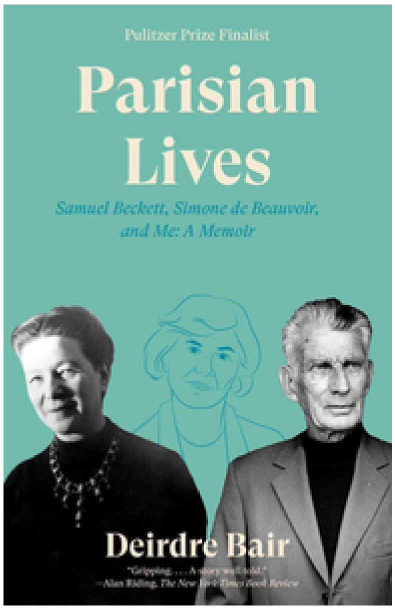

ئەگەری هەڵوەشانەوەی حەشدی شەعبی!.. عوسمانی حاجی مارف

دوای ڕووخانی ڕژێمی بەشار ئەسەد لە سوریا، کوتلە شیعەکانی عێراق دڵەڕاوکێ لەنێو ڕیزەکانیاندا زیادیکردوە، بەتایبەتی کەپرسی هەڵوەشاندنەوەی هێزەکانی حەشدی شەعبی، مشتومڕێکی بەرفراوانی لە گۆڕەپانی عێراقدا بەدوای خۆیدا هێناوە.لەبەر ڕۆشنایی ئەو گۆڕانکاریانەی لە ناوچەکەدا ڕوودەدەن گفتوگۆ لەسەر هەڵوەشاندنەوەی هێزەکانی حەشدی شەعبی لە عێراق دەستیپێکردووە، ئەمەش وەک بەشێک لە زنجیرەیەک داواکاریی نێودەوڵەتی، بەتایبەتی ئەمریکا و ئیسرائیل.هەرچەندە تائێستا هیچ لێدوانێکی فەرمی حکومەتی عێراق لەسەر ئەو پرس□ ب□□وونەکراوەتەوە، بەڵام ڕاوێژکارانی سودانی، هەندێک واقیعیەت بەو لێدوانانە دەدەن.

هێزەکانی حەشدی شەعبی لە ک□م□□□□ک میلیشیا و فراکسیۆنەوە دامەزراون □ک ل□□□ووی ئایدیۆلۆژی و مەزهەبی□و□ □□یوەستن بە عەلی خامنەئیەوە، بوونەتە یەکێک لە کارتە فراوانخوازیەکانی ئێران لە ناوچەکەدا، هەرچەندە بەناوی شەر لەبەرامبەر داعشدا بانگەوازی بۆ کرا، ب□□□ام هەر لەسەرەتادا بۆ ئەنجامدانی تیرۆر لە دژی خۆپیشاندەرانی ئۆکتۆبەر بەکارهێنران، هەروه□ها ه□ز□ک□ □□ ش□□کردن

لە بەرژەوەندی رۆڵی ئێران لە عێراق و ناوچەکەدا رێکخراوە.

بەشێک لە سەرکردەکانی حەشدی شەعبی عێراق، کە سەر بە ئێرانن، چەند ڕۆژێک پێش ڕووخانی ئەسەد داوا دەکەن پشتیوانی لە ئەسەد بکرێ، داوایان لە محەممەد شیاع سودانی کردووە کە هێزەکانی حکومەت بنێرێت بۆ سوریا بە مەبەستی ئاسانکاری بۆ چوونە ژوورەوەی خۆیان لەڕێگەی هێزەکانی حکومەتەوە، بە پشتگیریکردن لە بەشار ئەسەد. بەڵام سودانی ڕازیکردون کە دەستەوەردان نەکەن و دەستبەجێ لە سووریا بکشێنەوە، بۆئەوەی عێراق نەکێشرێتە ناو شەڕەکەوە، لەکاتێکدا کەڕوسیا دەسبەرداری ئەسەد بوەوە، ئێرانیش هیچی پێناکرێت، کە هەردوکیان روسیاو ئێران هاوپەیمانە متمانەپێکراوەکانی بەشار ئەسەد بوون.

دوای ڕووخانی ئەسەد، ئەگەری ئامادەکاری بۆ پیلانگێڕی گەورە هەیە لە بەرامبەر پێکهاتەی حکومەتی ئێستای عێراق و لە هەوڵی داڕمانی سیستمی سیاسی عێراقدا دەبن. هەروەها واشنتۆن داوای لە حکومەتی عێراق کردوە یەکینەکانی حەشدی شەعبی هەڵبوەشێنێتەوە، چەند ڕۆژێک دوای ڕووخانی بەشار ئەسەد، بلینکن رایگەیاند کە تەنها یەک داواکاریان هەیە ئەویش هەڵوەشاندنەوەی هێزەکانی حەشدی شەعبیە و بەمشێوەیە ڕوبەڕوی کاریگەریی ئێران دەبنەوە لە سەر عێراق.

بلینکن، سودانی ئاگادارکردەوە کە ئیسرائیل بەتوندی بڕیاریداوە بە لێدان لە هێزەکانی حەشدی شەعبی عێراق، هەروەها واشنتۆن ئامادەیە هێزەکانی حەشدی شەعبی هەڵبوەشێنێتەوە بۆئەوەی عێراق نەکێشرێتە ناو ناوەندی ململانێکانی ئێستاوە. ئەمریکا لەسەر ئەم پرسە یەکلابێتەوە، داوایان لە سودانی کردووە، کە فراکسیۆنە چەکدارەکان ئاگاداربکاتەوە تا هێزەکانی حەشدی شەعبی، جا بە ئیرادەی خۆیان بێت یان بە زۆر، دەبێت حەشدی شەعبی هەڵوەشێتەوە.

ئەمریکا ئەوەشی ڕاگەیاندوە کە نەتانیاهۆ بڕیاریداوە ئەو هێزە چەکدارە عێراقیانە بکاتە ئامانج، جا پێشئەوەی ترەمپ دەسەڵات بگرێتەدەست یان دوای ئەوە ئەو کارە هەر دەکات، بۆیە واشنتۆن نایەوێت عێراق وەک ناوەندێکی نوێی ململانێ ببینێت.! لەهەمانکاتدا بۆئەوەی دەستتێوەردانی تاران لە عێراقدا سنوردار بکرێت.

ئەم پرسە دوای زنجیرەیەک هەڕەشەی ئیسرائیل بە بۆردومانکردنی ئەو چەکدارە عێراقیانەی کە موشەکیان بەرەو ئیسرائیل هەڵدەدا، هاتە ئاراوە و لە مانگی تشرینی دووەمدا توانیان دوو سەربازی “ئیسرائیلی” لە جۆلان بکوژن. لەم بارەیەوە سودانی کەوتووەتە بەردەم سەرلێشێواویی و قەیرانێکی گەورەوە، بەوپێیەی نە خۆی و نە هیچ سەرەکوەزیرانێکی تر ناتوانن بەرگەی دەرئەنجامەکانی ئەوە بگرن کە ئەگەر حکومەتی عێراق هێزەکانی حەشدی شەعبی هەڵبوەشێنێتەوە چی

ڕوودەدات؟.
شایانی باسە سەرکردەکانی چوارچێوەی هەماهەنگی شیعە جگە لە مالکی هیچ لەدوانەکیان سەبارەت بە پرسی هەڵوەشاندنەوەی هێزەکانی حەشدی شەعبی نەداوە، مالیکیش دەڵێت بەهیچ جۆرێک حەشدی شەعبی هەڵناوەشێتەوە!، بەتایبەتی دوای بڵاوبوونەوەی هەواڵ لەسەر ئەو بابەتە، سەرچاوە سیاسییە شیعەکان ڕایانگەیاندووە، لە کۆبوونەوەی سەرکردەکانی چوارچێوەی هەماهەنگیدا، ئەم بابەتە باسکراوە، هەندێکیان بەهێمنی ڕێکەوتون لەسەر هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی.!
هەندێک سەرکردە لە چوارچێوەی هەماهەنگیدا هەن کە پێیانوایە هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی، عێراق لە هەر ململانێیەک دور دەخاتەوە، هەروەها دەرفەتێکە بۆ کەمکردنەوەی نفوزی ئێران لە وڵاتەکەدا، جگە لەوەش سەقامگیری عێراق لە ئەنجامی هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی دروست دەبێت.!؟ لەهەمانکاتدا بەشێک لە فراکسیۆنە چەکدارە شیعەکان پشتیوانی لە مالکی دەکەن و ئەم بابەتی هەڵوەشانەوەی حەشدی شەعبیان قەبوڵ نییە، وەها قسەدەکەن کە مەحاڵە حەشدی شەعبی هەڵوەشێتەوە، نە بەفەرمانی واشنتۆن و نە بە گوشاری نارەزایەتی جەماوەریش .
لەم بارەیەوە سودانی لە نێوان دوو هەڵبژاردنی تاڵدا گیری کردوە، لەبەرامبەر بریاری ئەمریکا، کە بە سودانی سەختە بتوانێ ئەو بریارە جێبەجێ بکات، هەروەها ناتوانێ لەبەرامبەر چوارچێوەی هەماهەنگی و ئێراندا بوەستێتەوە، چونکە هیچ حکومەتێکی عێراقی بەرگەی دەرئەنجامەکانی چوونە ناو ململانێ لەگەڵ هێزەکانی حەشدی شەعبی ناگرێت .
جێگای سەرنجە کە ژمارەیەک سەرکردەی هێزە چەکدارەکانی شیعەی عێراق دیارنەماون، بەنمونە قەیس خەزعەلی سەرۆکی عەسائیب ئەهلی حەق ماوەیەکی زۆرە دەرنەکەوتووە، دەنگەی ئەوە هەیە کە تیرۆر کرابێت، هەروەها ئەبو عەلا وەلایی سەرکردەیەکی دیار لە لیواکانی سەید ئەلشوهەدا، دیار نەماوە!.
هەرچەندە هیچ ڕاگەیاندن و بەیاننامەیەکی فەرمی لەبارەی ئەم پرسەی هەڵوەشاندنەوەی حەشدەوە لەلایەن عێراق و ئەمریکاوە بە بەرزکردنەوەی متمانەی ئەم هەواڵە دەرنەچووە. بەڵام ئەوەی ئیعتباری ئەم هەواڵە زیاتر دەکات، ئەوەی دەبینین کاردانەوەی سەیر هەیە لە سەر ئاستی سەرکردەکانی لایەنە شیعەکان، کە دوای کۆتایی شەری حزبوڵلای لوبنان و ئەو سیگناڵانەی سودانی دەیدات، شاهیدی دیارنەمانی سەرکردەکانی حەشدی شەعبین لە میدیاکان و ئامادەنەبوونیانە لە کۆبوونەوەکاندا، کە ڕاستی ئەو هەواڵە دەسەلمێنن.
بەوپێیەی عەلی سیستانی کە باڵاترین دەسەڵاتی شیعەیە لە عێراقدا،

هەر خۆشی لە ساڵی ٢٠١٤دا فەتوای دامەزراندنی هێزەکانی حەشدی شەعبی دەرکرد، لەم بارەیەوە هەوڵەکان ئاراستەی سیستانی کراوە بۆ ئەوەی ڕازی بکەن دەستور بدات بە هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی، محەمەد ئەلحەسەن، نوێنەری نەتەوە یەکگرتووەکان لە عێراق، دووجار سەردانی سیستانی کردووە، لە مانگی نۆڤەمبەر و دووبارە لە ١٢ی کانوونی دووەمی ٢٠٢٤ دوای کەوتنی ئەسەد، تا سیستانی ڕازی بکات بە هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی، بەڵام تائێستا سیستانی وەڵامی ئەو پێشنیارەی نەداوەتەوە.

هەر لەو چوارچێوەیەدا، سەرچاوە سیاسیە عێراقییەکان ڕایانگەیاندووە، هەمووان چاوەڕێی دەستبەکاربوونی دۆناڵد ترەمپن، سەبارەت بە داواکاری واشنتۆن بۆ هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی عێراق، تا بزانن چ بریارێک دەردەکات. پێشبینی دەکرێت ئیدارەی نوێی ئەمەریکا فشاری ئابووری و سەربازی بخاتە سەر عێراق بۆ هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی، هەروەها قسە لەسەر ئەوەش دەکرێت کە ترەمپ هاوکاریە سەربازیەکانی ئەمریکا بۆ عێراق ڕادەگرێت، ئەگەر حکومەتی عێراق کێشەی حەشدی شەعبی چارەسەر نەکات.

باس لە بوونی ئیرادەیەکی نێودەوڵەتی دەکرێت بۆ هەڵوەشاندنەوەی ئەو کوتلە چەکدارانە و لەناوبردنی چەکەکانیان کە ئیسرائیل و بەرژەوەندییەکانی ئەمەریکایان لە عێراق و ناوچەکەدا کردۆتە ئامانج.

ئیدارەی ئەمریکا بە دڵنیاییەوە ئەوە دەزانن کە سودانی ناتوانێت هێزەکانی حەشدی شەعبی هەڵبوەشێنێتەوە یان دەستوەردان لە کارەکانیان بکات. چونکە ئەم داوایە پێچەوانەی خواستی ئێرانە و دژایەتی خواستی ئەو لایەنانەیە کە پاشکۆی ئێرانن، دەبێتە شکستێکی گەورە بۆ ئێران و دەسەڵاتی شیعەکان لە عێراقدا.

کارێک کە سودانی دەتوانی بیکات کڕینی کات و هەوڵدانە بۆئەوەی وەک بەلایەنێک لە نێوان خواستی ئەمریکا و خواستی ئێراندا بوەستێت، میتۆدەکە کە هەموو سەرەک وەزیرانی عێراق لە ساڵی ٢٠٠٣ەوە کاریان پێکردووە. بەڵام پێدەچێت ئەمجارە جیاواز بێت لە جارەکانی پێش سودانی، بەوپێیەی ئیدارەی ئەمریکا ئەمجارە دوای ڕووخانی ڕژێمی بەشار ئەسەد جدیە لە نەهێشتنی میلیشیا عێراقیەکانی سەر بە ئێران، دەکرێ ئەمڕۆش نۆرەی میلیشیاکانە لە عێراق و پێیانوایە کاتێکی باشە بۆ ئەو کارە.!

بەڵام ئەوەی ئاشکرایە بڕیارێکی لەو چەشنە دەبێتە هۆی بوومەلەرزەیەک لە پرۆسەی سیاسی عێراقدا، کە لە ئێستاوە پێ لە کێشە و گرفتە، واتە چۆن هێزێکی چەکدار هەڵدەوەشێنریتەوە کە بە هاوتەریبی سوپا بە پارێزەری دەسەڵاتی شیعە دادەنرێت. هەروەها

سەختە بۆ سیستانی بڕیارەکی لەو شێوەیە بدات، لەبەر زۆر هۆکار؛ یەکەمیان تائیفییە، دووەم لەڕاستیدا بیرۆکەی هەڵوەشاندنەوەی حەشدی شەعبی قەیرانێکی گەورە لەناو خودی حەشدی شەعبیدا دروست دەکات و کاریگەری لەسەر حکومەتی عێراق و هەڵبژاردنەکان و دۆخی سیاسی عێراق دادەنێت، لە هەمانکاتدا پاشەکشەیەکی زیاترە بۆ ئێران.

واتە دەورانێکی تر عێراق دەخاتە ناو گێژاوێکەوە کە هاوتا دەبێت لەگەڵ ئەو گۆڕانکاریانەی دوای ئەسەد لە ناوچەکەدا پێشدێت، بەدەورو دەستێوەردانی ئەمریکاو ئیسرائیل و تورکیا لە ناوچەکەدا، بەرەو گۆڕانکارییەك کە ئایندەکەی چۆن یەکلایی دەبێتەوە لە ژێر پرسیاردا دەمێنێتەوە.

ژن لە فەلسەفەی نیچەدا: دیدی نیچە بۆ ژن، لەنێوان ڕق لە ژنبوون و ژنناسیدا.. وانەی حەوتەم.. د. ئازاد حەمە

گەلەری ئارام

وەرزەکانی فەلسەفە

پڕۆژەیەکی نوێی (گەلەری ئارام) هەرجارەو خوێندنەوەییەک بۆ فەیلەسوفێک دەکات بە هاوبەشی لەگەڵ د. ئازاد حەمە

پێویستمان بە فێربوونی نیچەیە

وانەی حەوتەم:

ژن لە فەلسەفەی نیچەدا: دیدی نیچە بۆ ژن، لەنێوان ڕق لە ژنبوون و ژنناسیدا.

بۆ گوێگرتن لە بابەتەکە کلیکی ئێرە بکەن..

سروودێک بۆ ڕۆژئاوای و□لاتم*.. داستان بەرزان

ڕۆژئاوا

لە ڕۆژئاواوە تیشکێکم لە باشوورم بریسکەم دێ

خۆری دڵی ڕۆژهەڵاتم لە باکووری گیانم هەڵدێ.

زۆر لە مێژە بۆ بەیانی بێپەروا دەڕۆم کۆڵنا دەم

چاوم لە ڕێی ئازادییە لە بەرخودان دەستبەرنا دەم.

بۆ باوەڕی مر□ قد□ستی نەرمەش□ پۆلم/ بارانم

بۆ کەشتی هێزی ستەمکار شەستەبارانم/ زریانم.

من زاگرۆسم من هەڵگوردم تیری دوژمن نامترسێنێ

من ڕۆڵەی مێدیای سەبەرزم هاوارم کێو دەتاسێنێ.

ناڵەی خاکێکی لەت لەتم بۆ گوێی کەڕ دەبمە زریکە

نیشتیمانێکم دەستبەسەر یەکبوونی گیانم نزیکە.

تێبینی:
ئاوازی: AI
کاری: سیڤان عەباس

....

[لەم لینکەدا دەتوانن گوێبیستی ئەم تێکستە بن بە شێوەی سروود]()

سەرناگرێ.. کەریم قادر

“بەلای ئەمەوە ئێرانێکی خودان چەکی ئەتۆمی هەڕەشەیەکی جدییە”. ئەمە قسەی مەشە یالۆن، جێگری سەرۆکوەزیران و وەزیری کاروباری ستراتیژی حکومەتی نەتەنیاهۆیە و لە (١٤ی حوزەیرانی ٢٠٠٩) لە دیدارێکی ڕیکۆردکراودا لەگەڵ د. جێرەم کۆریس نووسەری پەرتوکی (بە ئیسرائیل ناتوانێ چاوەڕوان بێت، شەڕی داهاتووی نێوان ئیسرائیل و ئێران) کردوویەتی و لەلایەن گشت بەرپرسانی حکومەتی ئەوکات دووپاتی لێکراوەتەوە.

بە پێی ئەو پەرتووکە بێت، لە مێژە ئیسرائیل بڕیاری داوە مل دەبەر ملی ئێران بنێ؛ لەبەرئەوەی بە هەڕەشەی دەیبینێ.

کەواتە؛ ئەگەر لەو ڕوانگەوە لەو ئاگربەستە بڕوانین کە هەرێک لە ئەمریکا و قەتەر مێزەکەیان دروست کرد، پێناچێت بچێتە واری جێبەجێکردنەوە، بەتایبەتی ئۆپۆزسیۆنی ئیسرائیل کە بەشداری حکومەتە پێی ڕازی نییە، تەنانەت هەڕەشە دەکات؛ ئەگەر حکومەت سەوداکەی غەزە قەبوڵ بکات دەست لەکار دەکێشێتەوە. هەر بۆ زانین ئیسرائیل ئامادە نییە بە خاتری دەرفەتدان بە گروپێکی تیرۆریستی قوربانی بە ئاشتی ناوخۆی بدات.

پێشتریش هەرێک لە مایکل ساین و ماتیۆ لیڤت لە پەیمانگای واشنتۆن بۆ سیاسەتی ڕۆژهەڵاتی نزیک بەناونیشانی (تاکە ڕێگەی وەستانی حەماس ڕاگرتنی ئێرانە لە دووبارە بونیادنانەوەی حەماس) بە دووقۆڵی وتارێکیان نووسیوە و هۆشداری بە واشنتۆن و هاوبەشەکانی دەدەن، پێویستە دەستی ئێران ببەستنەوە، چونکە تاران لە توانایدایە گرووپەکە زیندوو بکاتەوە، یان گرووپی دیکەی بەدیل دروست بکات. واتە ئەو ئاگربەستەی بایدن بەلایەوە گرنگ بوو بەر لە ماڵئاوایی کردن لە کۆشکی سپی ئیمزا بکرێ، لە خزمەت ئاسایشی ئیسرائیل نییە، بەڵکو ڕوح وەبەردانەوەیە بە ئێران، تا لەڕێگەی ئەوەی ناوی لێناوە بەرەی مقاوەمەوە، لەگەمەکانی خۆی لەناوچەکە بەردەوام بێت.

بەکورتی؛ ئۆپۆزسیۆن لەگەڵ کۆتایهێنانە بە حەماس، نەک خوێقاندنی دەرفەت بۆ خۆکۆکردنەوە. ڕەنگە حکومەتیش ئەوەی پێ ناخۆش نەبێت، چونکە چەندجارێک نەتەنیاهۆ دووپاتی لەوە کردۆتەوە، نابێت حەماس بمێنێ و بەگفتوگۆکردن لەگەڵیدا خەڵات بکرێ. بەواتایەکی دیکە ئاگربەستەکەی حزبوڵڵا چەند سەری گرت، ئەوەش هەر هەندە درێژەدەکێشێ، ئیدی یەکدی تۆمەتبارکرد دەست پێدەکات، واتە دەبێت ئیسرائیل بگەڕێتەوە سەر بۆچوونەکانی ساڵی ٢٠٠٩ و ئەوەی

نەیدەتوانی چاوەڕوان بکات، دوای هەڵتەکاندنی ژێرخانی هێزی چەکی حەماس و حزبوڵا و ڕووخانی ڕژێمی بەشار ئەسەد دەرفەتی دەست پێکردنی ل□ بارە.